

Gaziantep University Journal of Educational Sciences

Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi

e-ISSN: 2667-5145

Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Problem Çözme, Covid-19 Korkusu ve Akademik Motivasyon Düzeylerinin Değerlendirilmesi*

Evaluation of University Students' Social Problem Resolution, Fear of Covid-19 and Academic Motivation Levels

H. Deniz Günaydın^a

Article Info/Makale Bilgi

Received/Alındı: 12/04/2021

Accepted/Kabul edildi: 25/12/2021

Anahtar kelimeler:

Sosyal problem çözme, covid-19 korkusu, akademik motivasyon,

Keywords:

Social problem solving, fear of covid-19, academic motivation

Bu çalışma Konya'da çeşitli üniversitelerde öğrenim gören öğrencilerin sosyal problem çözme becerileri, Covid-19 korkusu ve akademik güdülenme, cinsiyetleri, sınıf, bölüm ve fakülte açısından araştırmayı amaçlamaktadır. Araştırmada nicel araştırma yöntemi kullanılmış ve veri toplamak için ise kolay örnekleme tekniği kullanılmıştır. Gönüllü 546 üniversite öğrencisi sosyal problem çözme envanteri-kısa formunu, Covid-19 korkusu ölçeğini, akademik güdülenme ölçeğini ve demografik sorular formunu doldurmuşlardır. Yapılan t-testi analizi kadın katılımcıların probleme olumsuz yönelim, bilgiyi kullanma ve Covid-19 korku puanları erkek katılımcıların puanlarına göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulunurken erkek katılımcıların probleme olumlu yönelim puanları kadın katılımcılara göre anlamlı bir şekilde yüksek olduğunu görülmüştür. ANOVA analizi 2. sınıf öğrencilerinin 4. Sınıf öğrencileri ile kıyas edildiğinde daha yüksek düzeyde dikkatsiz / dürtüsel problem çözme tarzını kullandıkları ortaya koymuştur. Öğretmenlik bölümleri üniversite öğrencilerinin probleme olumlu yönelim ortalama puanları ruh sağlığı, sağlık ve mühendislik bölümlerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerin ortalama puanlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yüksek bulunmuştur.

ABSTRACT

In the current study, we examined the social problem-resolution, fear of pandemic and students' motivation levels regarding the gender, grade levels, department, and faculties. 546 volunteer university students completed the inventory of social problem solving, Covid-19 fear scale, the scale of motivation and the demographic questions form. Quantitative statistical analysis showed that age had significant impact on fear of Covid-19 and. In addition, t-test analysis exhibited while female participants' negative problem orientation, using knowledge and fear of Covid-19 scores were statistically higher than male participants' scores, male participants' positive orientation to problem scores were higher than females. In addition, ANOVA analysis revealed that 2nd grade students used careless / impulsive problem solving more frequently compared to 4th grade students. In addition, it was found that university students at teaching departments had higher positive problem orientation scores than university students in mental health, health, and engineering departments.

* Bu çalışmanın bir kısmı özet olarak 16-17 Nisan 2021 tarihleri arasında Kayseri'de düzenlenmiş olan 5. Uluslararası Erciyes Bilimsel Araştırmalar Kongresinde sunulmuştur.

^a Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi, Psikoloji Bölümü, dgünaydin@gmail.com_ <https://orcid.org/0000.0002.2062.4246>

Giriş

Problem

Covid-19 pandemi döneminde, düşünce düzeyinde esneklik ve sosyal problem çözme becerisi gibi sosyal duygusal beceriler insanların Pandeminin neden olduğu korku ve kaygılarla baş etmede önemli bir güç kaynağı olduğu araştırmalar tarafından ifade edilmektedir (Türk Tabipler Birliği, 2020). Dolayısıyla sosyal problem çözme becerilerinin işe koşulması bu süreçte önemli bir güç kaynağı olarak düşünülebilir. Sosyal problem çözme günlük hayatta karşılaşılan problemlerle baş etmek için tutarlı ve etkili stratejilerini kullanılmasını içeren bilişsel ve davranışsal bir süreci ifade etmektedir (İçen ve Öztaşkın, 2017). Sosyal problem çözme becerilerinin Covid-19 salgını nedeniyle insanlarda oluşan kaygı ve korkuyla baş etmede önemli bir etken olduğu araştırmacılar tarafından ortaya konmuştur (Eskin ve Aycan, 2009).

Motivasyon, “davranışın, özellikle hedefe yönelik davranışın başlangıcını, yönünü, yoğunluğunu, kalıcılığını ve kalitesini açıklamaya yönelik teorik bir yapı” olarak tanımlanmaktadır (Brophy, 2013). Diğer yandan, motivasyonsuzluk, amaç eksikliği veya motivasyon eksikliği olarak tanımlanmaktadır (Köseoğlu, 2013). Bununla birlikte, genel öğrenme motivasyonu akademik motivasyonla karıştırılmamalıdır çünkü ikincisi için, yalnızca bireylerin neden üniversite öğrenimine karar verdiğine ve devam etme nedenlerine odaklanır (Muza ve Muhammad, 2020). Başka bir ifadeyle, akademik motivasyon belirli bir alanda bir şeyi iyi yapma ve kişinin performansını kendiliğinden değerlendirme arzusunu içermektedir (Masaali, 2007). Son zamanlarda yapılan bir çalışma (Amrai vd., 2011), üniversitesi öğrencilerinin motivasyon düzeyleri ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi incelemiş, motivasyon ile başarı arasında olumlu ve anlamlı bir ilişki bulmuştur. Huit (2001) akademik motivasyonu yüksek üniversite öğrencilerin öğrenme süreçlerinde daha aktif olduklarını, ödevleri ve ilgili projeleri yapmada daha istekli ve başarılı olduklarını işaret etmektedir.

Sosyal problem çözme sürecinin temel varsayımlarından biri de problem çözmenin genel yeterlilik ve uyumu kolaylaştıran ve sürdüren genel bir başa çıkma stratejisi olduğudur (D’Zurilla, 1990). Problem çözme becerileri veya problem çözme stilleri, problem çözme, kişisel içi, kişiler arası, kişisel olmayan ve sosyal problemler gibi farklı isimlerle adlandırılmaktadır ve genel olarak sosyal problem çözme becerileri iki bağımsız süreci içerir; birincisi problem oryantasyonu ve ikincisi problem çözme stilleri. Problem oryantasyonu iki boyuttan oluşur: pozitif problem oryantasyonu ve negatif problem oryantasyonu; problem çözme stilleri ise üç boyuttan oluşur: rasyonel, dikkatsiz ve kaçınmacı problem çözümü (D’Zurilla vd., 2004).

Sosyal problem çözme üzerine yapılan çalışmalar (Rodriguez-Fornells & Maydeu-

Olivares, 2000) kendi kendine değerlendirilen etkili problem çözmenin daha iyi akademik performansla ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Baker (2003) sosyal problem çözme becerilerinin öğrencilerinin akademik motivasyon düzeyleri ve akademik performansın önemli bir yordayıcısı olduğunu ileri sürmektedir. Ayrıca, akademik motivasyona ait yönelimlerin eğitim çıktılarında önemli bir rol oynadığı bilinmektedir (Deci ve Ryan, 1991).

Sosyal ilişkileri veya yeterlilikler akademik motivasyona yönelik önemli bir etkiye sahipken, Covid-19 nedeniyle ortaya çıkan koşullar akademik motivasyonu olumsuz etkilemektedir (Ryan ve Deci, 2017). Portekiz ve İtalya’da yapılan bir araştırma, Covid-19 nedeniyle getirilen kısıtlamalarının ve evde uzun süre evde kalmanın öğrencilerin akademik motivasyonlarını olumsuz yönde etkilediğini göstermiştir (Zaccoletti vd., 2020). Bununla birlikte, örneğin Covid-19 sırasında öğrencilerinin öğrenme alışkanlıkları hakkında bazı kanıtlar bulunsa da (Trung vd., 2020) Covid-19 salgınının nasıl kısıtlayıcı olduğuna ve hangi değişkenlerin etkili olduğuna dair kanıtlar yetersizdir. Bu çerçevede, Koronavirüs yayılmasını kontrol altına almak için ulusal hükümetler tarafından alınan önlemler öğrencilerin akademik motivasyon düzeylerinin ve genel olarak öğrenimi olumsuz etkilemiştir. Pandemi nedeniyle alınan önlemlerin yol açtığı zorluklar göz önüne alındığında, Covid-19 pandemi döneminde öğrencilerin akademik motivasyonunda bir düşüş olması muhtemeldir (Zaccoletti vd., 2020).

Covid-19 pandemi döneminde kadın ve erkeklerinin sosyal problem çözme (D’Zurilla vd., 1998; Murphy ve Ross, 1987; Peng ve Huang, 2014; Sabahattin ve Tümkaya, 2006), Covid-19 korku düzeyleri (Alsalhe vd., 2020; Atay vd., 2020; Broche-Pérez vd., 2020; Fitzpatrick vd., 2020; Gencer, 2020) ve akademik motivasyon düzeylerini araştıran (Turhan, 2020) çalışmalar yapılmıştır. Bu araştırmalar kadın ve erkeklerin sosyal problemlere verdikleri tepkileri, Covid-19 korku ve akademik motivasyon düzeylerini gözlemlemiştir. Temel (2008) erkeklerin problem çözme daha agresif problem çözme tutumu sergilediklerini ancak diğer sosyal problem çözme becerileri açısından ise kadın ve erkek katılımcılar arasında anlamlı bir fark ortaya koymamıştır. Haktanır ve diğerleri (2020) kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre daha yüksek düzeyde Covid-19 korkusuna sahip olduğunu ortaya koymuştur. Akademik motivasyon açısından, Turhan (2020) erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha yüksek düzeyde akademik motivasyon davranışları sergilediklerini ileri sürmüştür.

Ayrıca, az sayıda çalışma üniversite öğrencilerinin sınıf düzeyleri ve öğrenim gördükleri bölüm veya fakülte ile sosyal problem çözme becerileri (Saracoğlu vd., 2016; Tekin ve Alan, 2017; Yiğit vd., 2016), Covid-19 korku (Atay vd., 2020; Özşahin ve Aksoy, 2020) ve akademik motivasyon düzeyleri (Gömlüksiz ve Serhatlıoğlu, 2014; Tuncer vd., 2018) arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Murşit ve Erdoğan (2020) sınıf düzeyi arttıkça üniversite öğrencilerinin sosyal problem becerilerinin arttığını bulmuştur. Ancak Yiğit ve diğerleri (2016) sınıf düzeyleri ve sosyal problem çözme arasında manidar bir fark

bulmamıştır. Gömleksiz ve Serhatlıoğlu (2014) birinci sınıflarda eğitime devam öğretmen bölümü öğrencilerinin akademik motivasyon düzeyleri dördüncü sınıfta eğitimine devam eden öğretmenlik bölümü öğrencilerinden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca, bu araştırmacılar fen bilgisi bölümünde öğrenim gören öğrencilerin motivasyon düzeylerinin okul öncesi bölümünde öğrenim gören öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur.

Amacı, Gerekçe ve Önem

Üniversitelerde eğitim bu zamana kadar sosyal etkileşime dayalı ortamlarda yapılagelmiştir. 2020 Mart ayından beri Covid-19 pandemisi üniversite eğitimi üzerinde olumsuz etkileri söz konusudur. Bu nedenle, üniversiteleri de kapsayacak şekilde eğitim süreçlerinde önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Covid-19 pandemisi nedeniyle ülkemizde ve dünyada birçok ülkede üniversite eğitimi uzaktan online olarak ya da hibrid olarak yürütülmektedir. Ayrıca, bu yeni durum sebebiyle üniversite eğitimi ve öğretmenlerden öğretim yaşadığı zorluklar, ortaya çıkan yeni akademik etkileşim, öğretim yöntemi, yeni akademik kurum, öğrencilerin akademik motivasyonu gibi konularda birçok zorluklar ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenlerle, üniversite öğrencilerin Pandeminin yol açtığı kaygıdan dolayı akademik motivasyonlarını olumsuz etkilerken sosyal problem becerileri ise olumlu etken olduğu gözlemlenmektedir. Psikologlar ve araştırmacılar öğrencilerin kullandıkları sosyal problem çözme becerileri ile öğrencilerin akademik motivasyonları arasındaki ilişkiyi altını çizmektedir. Son zamanlarda, Covid-19 salgını nedeniyle yoğunlaşan uzaktan eğitimin, üniversite öğrencilerinin akademik motivasyonlarına etkisi daha fazla araştırmacı (Khavid vd., 2020; Malinauskas ve Požerienė, 2020) tarafından araştırılmaya başlanmıştır. Pandeminin üniversite öğrenimi üzerindeki önemli etkileri nedeniyle bu süreçte üniversite öğrencilerinin sosyal becerileri ve akademik motivasyonu araştırmak önemlidir.

Bu bilgilerin ışığında, bu çalışmada üniversite öğrencilerinin cinsiyetleri, sınıf düzeyleri, öğrenim gördükleri bölüm ve fakülte değişkenleri açısından sosyal problem becerileri, Covid-19 korku düzeyleri ve akademik motivasyon düzeylerinin farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amaçlanmaktadır. Bu bilgiler ışığında aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir:

1. Katılımcıların cinsiyetlerine göre problem çözme yaklaşımları, Covid-19 korku düzeyleri ve akademik motivasyon düzeyleri farklılık gösterecektir.
2. Katılımcıların sınıf düzeylerine göre problem çözme yaklaşımları, Covid-19 korku düzeyleri ve akademik motivasyon düzeyleri farklılık gösterecektir.
3. Katılımcıların bölümlerine göre problem çözme yaklaşımları, Covid-19 korku düzeyleri ve akademik motivasyon düzeyleri farklılık gösterecektir.
4. Katılımcıların okudukları fakültelerine göre problem çözme yaklaşımları, Covid-19 korku düzeyleri ve akademik motivasyon düzeyleri farklılık gösterecektir.

Yöntem

Katılımcılar

Araştırmada, açıklayıcı türde nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evreni Konya ilinde üniversitelerde eğitime devam eden öğrenciler oluşturmaktadır. Katılımcılarda veri toplamadan önce Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi bünyesinde bulunan etik kuruldan onay alınmıştır (2021/02-03). Covid-19 pandemisinin yol açtığı zorluklar ve kısıtlamalardan dolayı üniversite öğrencilerine internet üzerinden kolay örnekleme yöntemi kullanılarak ulaşılmıştır. Bu yöntemin bir amacı da gönüllü katılımcıların örnekleme dahil edilmesini sağlamaktır. Bu yöntemde istenilen sayıda katılımcıya ulaşıncaya kadar veri toplama süreci devam eder. Ayrıca, bu yöntem veri toplama açısından ekonomik ve hızlıdır (Ural ve Kılıç, 2011). Nihai olarak, araştırmanın örneklemini internet erişimi olan ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden üniversitelerin çeşitli bölümlerinden yaşları 18 ile 37 arasından değişen 445'i kadın ve 101'i erkek 546 öğrenci oluşturmaktadır. Katılımcılar gönüllük olarak Sosyal Problem Çözme Envanteri- Kısa Formunu (Çekici ve Güçray, 2012), Covid-19 Korkusu Ölçeğini (Satıcı vd., 2020) ve Akademik Güdülenme Ölçeğini (Bozanoğlu, 2004) doldurmuşlardır. Katılımcıların demografik bilgileri aşağıdaki tabloda sunulmuştur (Tablo 1).

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Kategori		f	%
Cinsiyet	Kadın	445	81.5
	Erkek	101	18.5
	Toplam	546	100
Sınıf	1.Sınıf	310	56.8
	2.Sınıf	110	20.1
	3.Sınıf	58	10.6
	4.Sınıf	62	11.4
	Total	540	98.9
Bölüm	Ruh Sağlığı	169	31
	Sağlık Bilimleri	204	37.4
	Öğretmenlik	130	23.8
	Mühendislik, Mimarlık, Ziraat vb.	43	7.9
	Toplam	546	100
Fakülte	Sosyal ve Beşerî Bilimleri	83	15.2
	Tıp Bilimleri	161	29.5
	Mühendislik ve Mimarlık	259	47.4
	Eğitim	43	7.9
	Toplam	546	100

Ölçme Araçları

Sosyal Problem Çözme Envanteri (Kısa Form). SPÇE sosyal problem çözme beceri seviyelerini ortaya koymak için D 'Zurilla ve diğerlerinin (2002) geliştirdiği 25 maddesi olan bir envanterdir ve Çekici ve Güçray (2012) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. SPÇE Kısa Formu beş alt ölçekten oluşur: Olumlu Yönelim (POY), Olumsuz Yönelim (POSY), Akılcı Problem Çözümü (RPÇ), Dikkatsiz veya Dürtüsel Tarz (DDT) ve Kaçınmacı Tarz (KT). Ölçme aracı 0 ile 4 (hiç uygun değil ve tamamen uygun) arasında değişen beş puanlı Likert tipi bir ölçektir. En az 0, en çok 100 puan alınmaktadır. Ölçekten alınan yüksek puanlar sosyal ortamda iyi düzeyde problem çözümünü, düşük puan ise düşük seviyede beceriyi işaret etmektedir. SPÇE'nin iç güvenilirliği Cronbach Alpha analizi ile hesaplanmıştır. Çekici ve Güçray (2012) tarafından yapılan çalışmada iç tutarlılık POY için = 0.81, POSY için 0.76, RPÇ için = 0.74, DDT için 0.75, KT için 0.61 ve SPÇE toplam puan için 0.81 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada Cronbach alfa değerleri POY için 0.79, POSY için 0.80, RPÇ için 0.76, DDT için 0.61 ve Kaçınmacı Tarz için 0.83 olarak tespit edilmiştir.

Covid-19 Korkusu Ölçeği (CKÖ). Covid-19 Korkusu Ölçeği Ahorsu ve diğerleri (2020) tarafından geliştirilmiş ve Satici ve diğerleri (2020) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek 1 (Kesinlikle katılmıyorum) ile 5 (Kesinlikle katılıyorum) arasında değişen 5'li Likert tipi bir araçtır ve ölçeğin 7 maddesinin tümü pozitif olarak puanlanır. Ölçekte ters puanlanan madde yoktur. CKÖ 7 ile 35 arasında puanlanır ve yüksek puan Covid-19 pandemi korku düzeyinin yüksek olduğunu gösterir. Ölçeğin Türkçe güvenilirlik çalışmasında Cronbach Alpha değeri $\alpha = 0.82$ olarak bulunmuştur. Bu çalışmada ölçeğin Cronbach Alpha değeri $\alpha = 0.89$ olarak belirlenmiştir.

Akademik Güdülenme Ölçeği (AGÖ). AGÖ öğrencilerin akademik motivasyonunu belirlemek için Bozanoğlu (2004) tarafından geliştirilmiştir. AGÖ 1 (kesinlikle uygun değil) ile 7 (kesinlikle uygun) arasında puanlanabilen 5'li Likert tipi bir ölçektir. AGÖ'nün üç alt ölçeği vardır: Kendini Aşma (7 madde), Bilgiyi Kullanma (6 madde) ve Keşfetme (7 madde). Ölçme aracından en çok 100, en az 20 puan alınabilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puan, yüksek akademik motivasyon anlamına gelmektedir. Orijinal çalışmada, Cronbach Alpha değerleri Kendini Aşma için $\alpha = 0.76$, Bilgiyi Kullanma için $\alpha = 0.72$, Keşfetme için $\alpha = 0.73$ ve genel AGÖ için $\alpha = 0.88$ olarak bulunmuştur. Bu çalışmada Cronbach Alpha değerleri Kendini Aşma için $\alpha = 0.84$, Bilgiyi Kullanma için $\alpha = 0.80$, Keşfetme için $\alpha = 0.75$ ve genel AGÖ için $\alpha = 0.91$ olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin analiz edilmesinde IBM SPSS istatistik (22) paket programından faydalanmıştır. İlk önce, katılımcıların sosyal problem çözme, Covid-19 korkusu ve akademik güdülenme puanlarına ilişkin betimsel istatistikler yapılmıştır. Araştırma verilerinin normal bir dağılım gösterip göstermediğini ortaya koymak için basıklık ve çarpıklık değerleri hesap

edilmiştir. Çarpıklık ve basıklık değerleri normal dağılım içerisinde yer aldığı bulunmuştur. Ayrıca ortalama, medyan ve mod değerleri birbirine yakın olarak hesap edilmiştir. Bu sonuçlar çalışma verilerinin normal dağılım gösterdiği ortaya koymuştur ve bu nedenle verilerin analizlerinde parametrik testler kullanılması tercih edilmiştir (Tablo 2). Katılımcıların sosyal problem çözme, Covid-19 korkusu ve Akademik güdülenme bağımlı değişkenlerine ilişkin toplam puanları cinsiyet açısından değerlendirilirken t- testi ile analiz edilmiştir. Ayrıca, bağımlı değişkenlerin ortalama puanları katılımcıların sınıf düzeyi, okudukları bölümler ve fakültele açısından farklılık gösterip göstermediğini test etmek için tek yönlü varyans (ANOVA) analizinden yararlanılmıştır.

Tablo 2. Çalışma Verilerinin Normallik Varsayımları.

	Probleme Olumlu Yönelim	Probleme Olumsuz Yönelim	Rasyonel Problem Çözme	Dikkatsiz Dürtüsel Tarz	Kaçınan Tarz	Covid-19 Korkusu	Akademik Güdülenme
Ortalama	17.56	14.59	19.12	11.28	10.11	74.19	16.47
Medyan	18.00	14.00	19.00	11.00	9.00	75.00	16.00
Mod	20.00	15.00	20.00	10.00	7.00	79.00	7.00
Çarpıklık	-.226	.221	-.421	.263	.940	-.381	.547
Basıklık	-.318	-.597	.103	-.218	.312	.282	-.354

Bulgular

Katılımcıların sosyal problem çözme, Covid-19 korkusu ve akademik güdülenmeye ilişkin toplam puanları cinsiyet, yaş, sınıf düzeyi, bölüm ve fakülte gibi demografik özellikler bakımından farklılık olup olmadığı incelenmiş ve sonuçlar aşağıda sunulmuştur. Katılımcıların demografik özellikleri açısından sosyal problem çözme becerileri, Covid-19 korku ve akademik güdülenme düzeyleri ile yaş arasında manidar bir korelasyon gösterip göstermediği ortaya koymak için Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Analiz sonucunda Covid-19 korkusu ile yaş arasında negatif anlamlı bir korelasyon varken ($r=-.088$, $p<.05$) diğer bağımsız değişkenler ile bağımlı değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p>.05$) (Tablo 3).

Tablo 3: Pearson Korelasyon Analizi Sonucu

Değişkenler	1	2
1. Yaş	1	
2. Covid-19 Korkusu	-.088*	1

P < .05

Sosyal problem çözme, Covid-19 korkusu ve akademik güdülenmeye ilişkin toplam puanlarının cinsiyet, öğrencilerin sınıf düzeyi, okudukları bölüm ve fakülte açısından manidar bir farkın varlığını araştırmak için t-testi ve ANOVA yapmadan önce, Levene testi ile varyansların homojenliği test edilmiş ve homojen olduğu ($p>.05$) görülmüştür.

Tablo 4. Bağımlı Değişkenlere ait Puanlarının Cinsiyete Göre Kıyaslanması

Değişken	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	t	df	p																																																																																																																				
Olumlu Yönelim	1	445	17.37	3.91	-2.45	544	.015*																																																																																																																				
	2	101	18.41	3.45				Olumsuz Yönelim	1	445	14.93	4.23	4.00	544	.001**	2	101	13.09	3.88	Akılcı Problem Çözme	1	445	19.11	3.34	-.17	544	.914	2	101	19.15	3.01	Dikkatsiz Dürtüsel Tarz	1	445	11.23	3.59	-.66	544	.514	2	101	11.49	2.99	Kaçınmacı Tarz	1	445	10.01	4.32	-1.17	544	.249	2	101	10.57	4.44	Sosyal Problem Çözme	1	445	60.31	14.12	-1.37	544	.172	2	101	62.42	13.26	Kendini Aşma	1	445	24.43	5.23	.40	544	.686	2	101	24.20	5.73	Bilgiyi Kullanma	1	445	25.78	3.16	3.33	544	.001**	2	101	24.54	4.17	Keşfetme	1	445	24.41	4.69	1.542	544	.112	2	101	23.58	5.53	Akademik Güdülenme	1	445	74.61	11.71	1.72	544	.087	2	101	72.32	13.71	Covid-19 Korkusu	1	445	17.01	6.72	3.98	544	.000**
Olumsuz Yönelim	1	445	14.93	4.23	4.00	544	.001**																																																																																																																				
	2	101	13.09	3.88				Akılcı Problem Çözme	1	445	19.11	3.34	-.17	544	.914	2	101	19.15	3.01	Dikkatsiz Dürtüsel Tarz	1	445	11.23	3.59	-.66	544	.514	2	101	11.49	2.99	Kaçınmacı Tarz	1	445	10.01	4.32	-1.17	544	.249	2	101	10.57	4.44	Sosyal Problem Çözme	1	445	60.31	14.12	-1.37	544	.172	2	101	62.42	13.26	Kendini Aşma	1	445	24.43	5.23	.40	544	.686	2	101	24.20	5.73	Bilgiyi Kullanma	1	445	25.78	3.16	3.33	544	.001**	2	101	24.54	4.17	Keşfetme	1	445	24.41	4.69	1.542	544	.112	2	101	23.58	5.53	Akademik Güdülenme	1	445	74.61	11.71	1.72	544	.087	2	101	72.32	13.71	Covid-19 Korkusu	1	445	17.01	6.72	3.98	544	.000**	2	101	14.11	6.07								
Akılcı Problem Çözme	1	445	19.11	3.34	-.17	544	.914																																																																																																																				
	2	101	19.15	3.01				Dikkatsiz Dürtüsel Tarz	1	445	11.23	3.59	-.66	544	.514	2	101	11.49	2.99	Kaçınmacı Tarz	1	445	10.01	4.32	-1.17	544	.249	2	101	10.57	4.44	Sosyal Problem Çözme	1	445	60.31	14.12	-1.37	544	.172	2	101	62.42	13.26	Kendini Aşma	1	445	24.43	5.23	.40	544	.686	2	101	24.20	5.73	Bilgiyi Kullanma	1	445	25.78	3.16	3.33	544	.001**	2	101	24.54	4.17	Keşfetme	1	445	24.41	4.69	1.542	544	.112	2	101	23.58	5.53	Akademik Güdülenme	1	445	74.61	11.71	1.72	544	.087	2	101	72.32	13.71	Covid-19 Korkusu	1	445	17.01	6.72	3.98	544	.000**	2	101	14.11	6.07																				
Dikkatsiz Dürtüsel Tarz	1	445	11.23	3.59	-.66	544	.514																																																																																																																				
	2	101	11.49	2.99				Kaçınmacı Tarz	1	445	10.01	4.32	-1.17	544	.249	2	101	10.57	4.44	Sosyal Problem Çözme	1	445	60.31	14.12	-1.37	544	.172	2	101	62.42	13.26	Kendini Aşma	1	445	24.43	5.23	.40	544	.686	2	101	24.20	5.73	Bilgiyi Kullanma	1	445	25.78	3.16	3.33	544	.001**	2	101	24.54	4.17	Keşfetme	1	445	24.41	4.69	1.542	544	.112	2	101	23.58	5.53	Akademik Güdülenme	1	445	74.61	11.71	1.72	544	.087	2	101	72.32	13.71	Covid-19 Korkusu	1	445	17.01	6.72	3.98	544	.000**	2	101	14.11	6.07																																
Kaçınmacı Tarz	1	445	10.01	4.32	-1.17	544	.249																																																																																																																				
	2	101	10.57	4.44				Sosyal Problem Çözme	1	445	60.31	14.12	-1.37	544	.172	2	101	62.42	13.26	Kendini Aşma	1	445	24.43	5.23	.40	544	.686	2	101	24.20	5.73	Bilgiyi Kullanma	1	445	25.78	3.16	3.33	544	.001**	2	101	24.54	4.17	Keşfetme	1	445	24.41	4.69	1.542	544	.112	2	101	23.58	5.53	Akademik Güdülenme	1	445	74.61	11.71	1.72	544	.087	2	101	72.32	13.71	Covid-19 Korkusu	1	445	17.01	6.72	3.98	544	.000**	2	101	14.11	6.07																																												
Sosyal Problem Çözme	1	445	60.31	14.12	-1.37	544	.172																																																																																																																				
	2	101	62.42	13.26				Kendini Aşma	1	445	24.43	5.23	.40	544	.686	2	101	24.20	5.73	Bilgiyi Kullanma	1	445	25.78	3.16	3.33	544	.001**	2	101	24.54	4.17	Keşfetme	1	445	24.41	4.69	1.542	544	.112	2	101	23.58	5.53	Akademik Güdülenme	1	445	74.61	11.71	1.72	544	.087	2	101	72.32	13.71	Covid-19 Korkusu	1	445	17.01	6.72	3.98	544	.000**	2	101	14.11	6.07																																																								
Kendini Aşma	1	445	24.43	5.23	.40	544	.686																																																																																																																				
	2	101	24.20	5.73				Bilgiyi Kullanma	1	445	25.78	3.16	3.33	544	.001**	2	101	24.54	4.17	Keşfetme	1	445	24.41	4.69	1.542	544	.112	2	101	23.58	5.53	Akademik Güdülenme	1	445	74.61	11.71	1.72	544	.087	2	101	72.32	13.71	Covid-19 Korkusu	1	445	17.01	6.72	3.98	544	.000**	2	101	14.11	6.07																																																																				
Bilgiyi Kullanma	1	445	25.78	3.16	3.33	544	.001**																																																																																																																				
	2	101	24.54	4.17				Keşfetme	1	445	24.41	4.69	1.542	544	.112	2	101	23.58	5.53	Akademik Güdülenme	1	445	74.61	11.71	1.72	544	.087	2	101	72.32	13.71	Covid-19 Korkusu	1	445	17.01	6.72	3.98	544	.000**	2	101	14.11	6.07																																																																																
Keşfetme	1	445	24.41	4.69	1.542	544	.112																																																																																																																				
	2	101	23.58	5.53				Akademik Güdülenme	1	445	74.61	11.71	1.72	544	.087	2	101	72.32	13.71	Covid-19 Korkusu	1	445	17.01	6.72	3.98	544	.000**	2	101	14.11	6.07																																																																																												
Akademik Güdülenme	1	445	74.61	11.71	1.72	544	.087																																																																																																																				
	2	101	72.32	13.71				Covid-19 Korkusu	1	445	17.01	6.72	3.98	544	.000**	2	101	14.11	6.07																																																																																																								
Covid-19 Korkusu	1	445	17.01	6.72	3.98	544	.000**																																																																																																																				
	2	101	14.11	6.07																																																																																																																							

**P<.01, *P<.05; Cinsiyet: 1 Kadın, 2 Erkek

Yapılan bağımsız örneklem t-testi sonucunda cinsiyet değişkeni açısından probleme olumlu yönelim ($t_{(544)} = -2.45$; $p < .05$), probleme olumsuz yönelim, ($t_{(544)} = 4.00$; $p < .01$), bilgi kullanımı ($t_{(544)} = 3.33$; $p < .01$), ve Covid-19 korkusu ($t_{(544)} = 3.98$; $p < .01$), puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulunurken rasyonel problem çözme ($t_{(544)} = -.17$; $p > .05$), dikkatsiz / dürtüsel tarz ($t_{(544)} = -.66$; $p > .05$), kaçınan tarz ($t_{(544)} = -1.17$; $p > .05$) ve genel olarak sosyal problem çözme ($t_{(544)} = -1.37$; $p > .05$), kendini aşma ($t_{(544)} = .44$; $p > .05$), keşfetme ($t_{(544)} = 1.542$; $p > .05$) ve genel akademik güdülenme ($t_{(544)} = 1.72$; $p > .05$) bakımından bir fark ortaya çıkmamıştır. Buna göre, kadınların probleme olumsuz yönelim ($\bar{x} = 14.93$), bilgiyi kullanma ($\bar{x} = 25.78$) ve Covid-19 korku puanları ($\bar{x} = 17.01$) erkek katılımcıların probleme olumsuz yönelim ($\bar{x} = 13.09$), bilgiyi kullanma ($\bar{x} = 24.54$) ve Covid-19 korku ($\bar{x} = 14.01$) puanlarına göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulunurken erkek katılımcıların probleme olumlu yönelim puanları ($\bar{x} = 18.41$) kadın katılımcılara ($\bar{x} = 17.37$) göre anlamlı bir şekilde yüksek olduğunu görülmektedir (Tablo 4).

Tablo 5: Demografik Değişkenler Açısından Sosyal Problem Çözme Beceri Ölçeğinden Alınan Puanlara İlişkin ANOVA Test Sonuçları

Bağımsız Değişkenler		Sınıf				Bölüm				Fakülte			
		1	2	3	4	Ruh Sağlığı	Sağlık	Öğretmenlik	Mühendislik Mimarlık	Sosyal ve Beşeri Bilimler	Tıp Bilimleri	Eğitim	Mühendislik Mimarlık
Olumlu Yönelim	\bar{x}	17.8	17.4	17.4	17.2	17.5	17.0	18.3	18.0	17.3	18.1	17.2	18.0
	SS	3.9	3.8	4.1	3.5	4.0	3.6	3.8	4.1	4.3	3.7	3.7	4.1
Olumsuz Yönelim	\bar{x}	14.4	15.1	14.4	14.8	16.5	14.9	14.4	13.8	14.6	14.5	14.8	13.8
	SS	4.3	3.9	4.9	3.7	4.3	4.1	4.2	4.60	4.2	4.2	4.2	4.6
Akılcı Problem Çözme	\bar{x}	19.3	19.0	18.4	19.0	19.0	19.9	19.6	18.7	18.9	19.5	18.1	18.7
	SS	3.4	3.3	3.1	3.3	3.7	3.1	3.2	2.7	3.6	3.2	3.3	2.7
Dikkatsiz / Dürtüsel Tarz	\bar{x}	11.1	12.1	11.4	10.7	11.4	11.2	11.3	11.3	10.5	11.2	11.6	11.3
	SS	3.4	3.6	3.6	3.2	3.8	3.5	3.2	2.1	3.6	3.3	3.6	2.9
Kaçınmacı Tarz	\bar{x}	9.9	10.6	9.9	10.4	10.1	10.2	10.0	10.3	9.6	10.2	10.2	10.3
	SS	4.2	4.6	4.3	4.3	4.4	4.4	4.1	4.5	4.4	4.1	4.5	4.5
Sosyal Problem Çözme	\bar{x}	61.8	58.6	60.1	60.2	60.6	59.7	62.2	61.3	61.5	61.9	60.0	61.3
	SS	14.3	13.6	15.1	11.6	14.9	13.4	13.8	13.6	15.0	13.8	13.8	13.6
Kendini Aşma	\bar{x}	24.2	28.8	23.9	24.4	24.9	23.1	24.1	25.7	25.1	23.1	24.2	25.7
	SS	5.3	5.5	5.5	5.3	5.1	5.3	5.5	5.7	5.0	5.5	5.2	5.7
Bilgiyi Kullanma	\bar{x}	25.6	25.6	25.2	25.3	25.9	25.4	25.5	25.4	26.4	25.4	25.4	25.5
	SS	3.4	3.7	3.1	2.9	3.4	3.4	3.6	2.1	3.1	3.1	3.4	2.1
Keşfetme	\bar{x}	24.4	24.4	24.1	23.5	24.6	23.8	24.8	23.5	24.3	24.8	24.1	23.5
	SS	4.8	5.1	5.2	4.6	4.1	4.9	4.8	4.8	4.8	4.1	4.9	4.5
Akademik Güdülenme	\bar{x}	74.2	74.9	73.2	74.0	75.3	73.1	74.3	74.5	75.8	74.1	73.6	74.5
	SS	11.1	13.1	12.4	11.5	12.2	12.1	12.2	11.6	11.7	12.7	12.0	11.6
Covid-19 Korkusu	\bar{x}	16.1	15.1	15.2	15.8	16.4	16.8	16.8	14.1	15.8	16.8	16.9	14.1
	SS	6.9	6.3	6.4	6.7	6.9	6.5	6.9	5.8	66.8	66.9	66.7	5.8
Post Hoc Test Sonucu		DDT ^a (2>4)				POY ^b (Öğretmenlik>Sağlık vs.)				POY (Tıp>Eğitim>SBB ^c <MM ^d) Covid (Tıp>Eğitim<SBB<MM)			

*p < 0.05, a=Dikkatsiz / Dürtüsel Tarz, b=Probleme Olumlu Yaklaşım,

c=Sosyal ve Beşeri Bilimler d=Mühendislik ve Mimarlık

Araştırmada, katılımcıların sınıf düzeyleri, okudukları bölüm ve fakülteleri açısından sosyal problem çözme becerileri, Covid-19 korkusu ve akademik güdülenme ortalama puanları ANOVA testi analiz edilmiş ve sonuçlar bir bütün halinde tabloda sunulmuştur (Tablo 5). Analiz sonucunda elde edilen bulgular, problem çözüme becerileri açısından 2. sınıf öğrencilerinin (\bar{x} = 12.1;3.6 SS=3.6) 4. Sınıf öğrencileri (\bar{x} = 10.7; SS=3.2) ile kıyas edildiğinde daha yüksek düzeyde dikkatsiz / dürtüsel problem çözme tarzını kullandıkları ortaya konmuştur (F=2.84; p<.05). Buna ek olarak, öğretmenlik bölümlerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin sosyal problem çözüme becerileri açısından olumlu yönelim ortalama puanları (\bar{x} = 18.3; SS=3.8) ruh sağlığı (\bar{x} = 17.5; SS=4.0), sağlık (\bar{x} = 17.0; SS=3.6) ve

mühendislik ($\bar{x} = 18.0$; $SS=4.1$) bölümlerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerin ortalama puanlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yüksek bulunmuştur ($F=3.09$; $p<.05$). Ayrıca, tıp bilimlerine ait fakültelerde eğitim gören üniversite öğrencilerinin probleme olumlu yönelim ortalama puanları ($\bar{x} = 18.1$; $SS=3.7$) eğitim ($\bar{x} = 17.2$; $SS=3.7$), sosyal ve beşerî bilimler ($\bar{x} = 17.3$; $SS=4.3$) ve mühendislik ve mimarlık fakültelerinde ($\bar{x} = 18.0$; $SS=4.1$) öğrenim gören üniversite öğrencileri ile kıyas edildiğinde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğunu yapılan Tukey testi ortaya konulmuştur ($F=2.52$; $p<.05$). Son olarak, tıp ($\bar{x} = 16.8$; $SS=6.9$) ve eğitim fakültelerinde ($\bar{x} = 16.9$; $SS=6.7$) öğrenim gören üniversite öğrencilerinin ortalama Covid-19 korku puanları sosyal ve beşerî bilimler ($\bar{x} = 15.8$; $SS=6.8$) ile mühendislik ve mimarlık fakültelerinde ($\bar{x} = 14.1$; $SS=5.8$) öğrenim gören üniversite öğrencilerinin ortalama Covid-19 korku puanlarından yüksek olduğu bulunmuştur ($F=2.50$; $p<.05$).

Tartışma ve Sonuç

Son zamanlarda yapılan araştırmalar, sosyal problem çözme becerileri ile akademik motivasyon arasındaki ilişkiyi araştırmıştır; ancak bu Covid-19 pandemi döneminde sosyal problem çözme ile akademik motivasyon arasındaki ilişkileri inceleyen çalışmalara yok denecek kadar azdır. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin pandemi döneminde kullandıkları sosyal problem çözme becerileri, Covid-19 korku düzeyleri ve akademik motivasyonları cinsiyet, sınıf, bölüm ve fakülte türü bakımından farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymak amaçlanmıştır. Yapılan istatistiksel analizler, tercih edilen sosyal problem çözme becerilerinin, Covid-19 korku düzeylerinin ve akademik motivasyon düzeylerinin bazı değişkenler bakımından farklılık gösterdiği bulunmuştur.

Katılımcıların sosyal problem çözme becerileri, Covid-19 korku düzeyleri ve akademik motivasyon ile katılımcıların yaşları arasında negatif bir ilişki bulunmuştur. Buna paralel olarak, Gritsenko ve diğerleri de (2020) katılımcıların Covid-19 korkusu ve yaşları arasında anlamlı negatif bir ilişki ortaya çıkmıştır. Diğer bir çalışmada da benzer şekilde, yaş ile Covid-19 korkusu arasında anlamlı bir ilişki bulunurken, bu çalışmadan farklı olarak, birinci sınıf öğrencileri ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerine kıyasla daha yüksek bir Covid-19 korku puan ortalaması ortaya koymuştur (Martínez-Lorca d., 2020). Kısaca, genç üniversite öğrencilerinin daha fazla Covid-19 korkusu yaşadığı söylenebilir. Buna karşılık, yapılan diğer çalışmalar (Ahorsu vd., 2020; Haktanır ve diğerleri (2020) katılımcıların yaşı ve Covid-19 korkusu arasında anlamlı bir ilişki bulmamıştır. Sonuç olarak, çalışmalar arasındaki farklılıklara rağmen, yaş değişkeninin Covid-19 korkusunu anlamamıza yarayan önemli bir değişken olduğu söylenebilir.

Yapılan t-testi kadın katılımcıların probleme olumsuz yönelim puanları erkek katılımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Bu bulguya paralel

olarak, bazı çalışmalar (Başer ve Özcan, 2018; D'Zurilla vd., 1998) kadın katılımcıların probleme olumsuz yönelim puanlarını erkek katılımcılara kıyasla daha yüksek olduğunu bulmuştur. Bunun yanında erkek üniversite öğrencilerinin probleme olumlu yönelim puanları kadın katılımcılara göre anlamlı bir şekilde yüksek olduğunu görülmektedir. Aynı şekilde, diğer bazı çalışmalarda (Başer ve Özcan, 2018; D'Zurilla vd., 1998) erkek katılımcıların probleme olumlu yönelimi puanlarını kadın katılımcıların puanlarına göre daha yüksek olduğunu tespit edilmiştir. Sonuç olarak, cinsiyet olarak kadınların probleme olumsuz yönelimi ve erkeklerin probleme olumlu yönelimi anlamlı düzeyde ilişkili olduğunu söyleyebiliriz.

Bununla birlikte cinsiyet değişkeni açısından akılcı problem çözme, dikkatsiz veya dürtüsel, kaçınmacı ve genel olarak sosyal problem çözme ortalama puanları açısından anlamlı bir fark ortaya çıkmamıştır. Benzer şekilde D'Zurilla ve diğerleri (1998) cinsiyete göre rasyonel problem çözme ve kaçınan problem çözme tarzı arasında fark bulmazken, farklı olarak erkek katılımcıların daha fazla dikkatsiz / dürtüsel problem çözme tarzını kullandıklarını ortaya koymuşlardır. Temel (2008) yaptığı çalışmada dikkatsiz problem çözme ve kaçınan problem çözme ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki ortaya koymamıştır. Diğer çalışmalarda (Batıgün ve Şahin, 2003; Bozkurt ve Özgenel, 2019) cinsiyet değişkeni açısından sosyal ortamda problem çözümü puanlarına ilişkin manidar bir fark çıkmamıştır. Bu bulgulardan farklı olarak, Bell ve D'Zurilla (2009) yaptıkları çalışmada kadınların rasyonel problem çözme puanlarının erkeklere göre daha düşük olduğunu bulmuştur. Görüldüğü gibi cinsiyet değişkeni açısından rasyonel problem çözme, dürtüsel / dikkatsiz problem çözme ve kaçınan problem çözme tarzları arasındaki ilişkinin anlamlı olup olmadığı çalışmalara göre farklılık göstermektedir.

Yapılan bağımsız örneklem t-testi sonucunda, kadın katılımcıların Covid-19 korku puanları erkek katılımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Bu bulguya paralel olarak, diğer çalışmalarda (Alsahhe vd., 2020; Arpacıoğlu vd., 2021; Broche-Pérez vd., 2020; Gencer, 2020; Haktanır vd., 2020; Reznik vd., 2020) cinsiyet değişkenine göre Covid-19 korku puanlarının farklılık gösterdiğini ortaya koymuş ve kadın katılımcıların Covid-19 korku puanlarını daha yüksek olduğunu bulmuştur. Bazı diğer çalışmalar (Ahorsu vd., 2020; Cao vd., 2020; Mohammadpour vd., 2020) Covid-19 korkusunun cinsiyet bakımından farklı olmadığını, erkek ve kız öğrencilerin salgın nedeniyle benzer stres, korku ve olumsuz duygular yaşadıklarını tespit etmişlerdir. Kısaca, yapılan çalışmalar (Wang vd., 2020), cinsiyetin Covid-19 salgınının olumsuz psikolojik etkisinin bir yordayıcısı olduğunu tespit etmiştir.

T-testi analizi sonuçları akademik güdülenme açısından kadın katılımcıların bilgiyi kullanma puanları erkek katılımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Bu bulguya paralel olarak Alemdağ ve diğerleri (2014) bilgiyi kullanma

puanlarını kadın katılımcılar lehine yüksek bulurken, bu çalışmadan farklı olarak kadın katılımcıların kendini aşma ve keşif puanlarını erkek katılımcılara göre yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Bununla birlikte, bu çalışmada kendini aşma, keşfetme ve genel akademik güdülenme puanları açısından da kadın ve erkek katılımcıların ortalama puanları anlamlı bir fark göstermemiştir. Diğer bazı çalışmalarda, üniversite öğrencilerin cinsiyetlerine göre akademik motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir fark ortaya koymamıştır (Demir ve Arı, 2013; Malinauskas ve Požerienė, 2020; Ramos ve Habig, 2019). Yapılan çalışmalarda, cinsiyet ve üniversite öğrencilerinin akademik motivasyon düzeyleri arasındaki ilişki farklılık göstermektedir. Yapılana çalışmalarda cinsiyet değişkeni ve akademik güdülenme arasındaki farklılığın kaynağı, katılımcıların yaş, bölüm ve fakülte gibi değişkenlerden kaynaklanıyor olabilir.

Ayrıca, ANOVA analizi problem çözüme becerileri açısından 2. sınıf öğrencilerinin 4. sınıf öğrencileri ile kıyaslandığında daha yüksek düzeyde dikkatsiz / dürtüsel problem çözme tarzını kullandıkları ortaya konmuştur. Ancak, kendini aşma, keşif ve toplam akademik güdülenme puanları üniversite öğrencilerinin sınıf düzeyleri açısından anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Şeker (2016) akademik güdülenme düzeylerinin ve kendini aşma, bilgiyi kullanma, keşif öğrencilerin sınıf düzeylerine göre farklılık göstermediğini ortaya koymuştur. Bu çalışma ve yukarıda belirtilen diğer çalışmalar da benzer şekilde üniversite öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre akademik güdülenme puanları farklılık gösterdiğini bulmuştur. Sonuç olarak, çalışmalara katılan üniversite öğrencilerinin okudukları sınıf düzeylerine göre akademik motivasyonların bir farklılık gözlemlenmemiştir.

Buna ek olarak, öğretmenlik bölümlerinde ve tıp bilimine ait fakültelerde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin sosyal problem çözüme probleme olumlu yönelim ortalama puanlarının diğer bölümlerde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin ortalama puanlarına göre yüksek bulunmuştur. Bu bulguya paralel olarak, Saracoğlu ve diğerleri (2016) öğretmen adaylarının probleme olumlu yönelim puanlarını yüksek bulurken probleme olumsuz yönelim puanlarını düşük olduğunu bulmuştur. Öğretmen adaylarının diğer bölümlere kıyasla daha yüksek düzeyde problem olumlu yaklaşım puanlarının olması aldıkları formasyon eğitiminden kaynaklanıyor olabilir. Tıp fakültesinde okuyan öğrencilerin problem olumlu yaklaşım puanları ile birlikte akademik motivasyon puanları da yüksek bulunmuştur. Bu durumda, tıp fakültelerinde okuyan öğrencilerinin problem olumlu yaklaşımları ile akademik motivasyonu arasında bir ilişki olduğu düşünülebilir. Bu varsayımımızı tıp fakültesi öğrencilerinin probleme olumlu yaklaşım puanları ile akademik güdülenme puanları arasındaki yüksek korelasyon desteklemektedir ($r=.548$; $P=.001$).

Son olarak, tıp ve eğitim fakültelerinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin ortalama Covid-19 korku puanları diğer fakültelerde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin ortalama Covid-19 korku puanlarından yüksek olduğu bulunmuştur. Bu çalışmaya paralel

olarak, Atik (2020) yapmış olduğu çalışmada öğretmen adaylarının Covid-19 ile ilişkin yüksek düzeyde korkuları olduğunu ortaya koymuştur. Tıp fakülteleri öğrencilerinin Covid-19 korku puanlarının yüksek çıkması ile ilgili, son zamanlarda yapılan bir çalışmada sağlık sektöründe çalışanların Covid-19 korkusunun yüksek olduğunu ortaya koymuştur (Arpacıoğlu vd., 2021). Özellikle tıp fakültesi öğrencilerinin Covid-19 korku düzeylerinin yüksek olması salgın ile ilgili belirsizlikler, tıp fakültesi öğrencileri sağlık çalışanı arasındaki etkileşimden dolayı olası bulaşma riski ve kendilerini korumaları için gerekli koruyucu malzemelerin eksik olması, eğitim süreçlerindeki aksaklıklar ve sağlık çalışanlarının artan ölüm oranı ve öğrencilerin Covid-19'u yayma ve enfekte olma potansiyelinden kaynaklanıyor olabilir (Batı ve Sayek, 2021).

Sınırlılıklar

Bu çalışmanın alan yazına önemli katkılarının yanında bazı sınırlılıkları vardır. Çalışmanın bir sınırlılığı ise, bu çalışmada veriler Konya ilinde öğrenim gören üniversite öğrencilerden kolay örnekleme yöntemiyle belli ölçme araçları belli saydaki katılımcıdan toplanmıştır. Dolayısıyla, genel evreni yeterince temsil ettiği söylenemez ve bu durum bu araştırmanın genellenebilirliği açısından bir sınırlılık oluşturmaktadır. Verilerin genellenebilmesi için, farklı bölgelerden katılımcıların gelecek çalışmalarda dahil edilerek, cinsiyet, sınıf, bölüm ve fakülte gibi demografik özelliklerine ait kategorilerden her bir için dengeli sayıda veri toplaması önemlidir (Bollen, 1989). Ayrıca, bu çalışma ve diğer çalışmalarda sosyal problem çözme becerileri, Covid-19 korkusu ve akademik motivasyon ve cinsiyet, sınıf, bölüm ve fakülte değişkenleri arasındaki ilişkiye dair sonuçları farklılık göstermektedir. Bu nedenle bağımsız ve bağımlı değişkenler arasındaki ilişkileri netleştirmek için yeni çalışmaların yapılmasına ihtiyaç vardır. Son olarak, Covid-19 korkusu ile üniversite öğrencisi yaşı arasındaki ilişki zayıftır ve değişkenlik göstermektedir, bu anlamlı bir ilişki olup olmadığını ve ilişki düzeyini anlamak için yeni çalışmalara ihtiyaç vardır.

Sonuç

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin pandemi döneminde kullandıkları sosyal problem çözme becerileri, Covid-19 korku düzeyleri ve akademik motivasyonlarının cinsiyet, sınıf, bölüm ve fakülte türü açısından farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amaçlanmıştır. İstatistiksel analizler, tercih edilen sosyal problem çözme becerileri, Covid-19 korku düzeyleri ve akademik motivasyon düzeylerinin bazı değişkenler açısından farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur. Katılımcıların sosyal problem çözme becerileri, Covid-19 korku düzeyleri ve akademik motivasyonları ile yaşları arasında negatif bir ilişki bulundu. Ancak cinsiyet değişkenine göre akılcı problem çözme, dikkatsiz ya da dürtüsel, kaçınan ve genel olarak sosyal problem çözme puan ortalamaları açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Kadın katılımcıların Covid-19 korku puanları erkek katılımcılara göre istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek bulundu. Üniversitenin öğretmenlik bölümlerinde

ve tıp fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin sosyal problem çözmede probleme yönelik olumlu yönelim puan ortalamaları diğer bölümlerde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin ortalama puanlarından daha yüksektir. Öğretmen adaylarının problem olumlu yaklaşım puanlarının diğer bölümlere göre daha yüksek düzeyde olması, aldıkları formasyon eğitiminden kaynaklanıyor olabilir. Tıp fakültesinde okuyan öğrencilerin problem olumlu yaklaşım puanları ile yüksek olduğu görülmüştür.

Kaynakça

- Ahorsu, D. K., Lin, C., Imani, V., Saffari, M., Griffiths, M. D., & Pakpour, A. H.(2020). The fear of COVID-19 scale: Development and initial validation. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 1-9. <https://doi.org/10.1007/s11469-020-00270-8>
- Alsahel, T. A., Aljaloud, S. O., Chalghaf, N., Guelmami, N., Alhazza, D. W., Azaiez, F., & Bragazzi, N. L. (2020). Moderation effect of physical activity on the relationship between fear of COVID-19 and general distress: A pilot case study in Arabic countries. *Frontiers in Psychology*, 11. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.570085>
- Arpacioğlu, S., Baltalı, Z., & Ünübol, B. (2021). COVID-19 pandemisinde sağlık çalışanlarında tükenmişlik, Covid korkusu, depresyon, mesleki doyum düzeyleri ve ilişkili faktörler. *Cukurova Medical Journal*, 46(1), 88-100.
- Atay, Ü. T., Dinçer, N. N., Yarkac, F. U., & Elif, Ö. N. C. Ü. (2020). Covid-19 Pandemi Sürecinde Dış Hekimliği Uzmanlık Öğrencilerinin Korku ve Anksiyete Düzeylerinin Değerlendirilmesi. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Dış Hekimliği Dergisi*, 2(3), 86-93.
- Baker, S. R. (2003). A prospective longitudinal investigation of social problem-solving appraisals on adjustment to university, stress, health, and academic motivation and performance. *Personality and Individual Differences*, 35(3), 569-591
- Başer, S. Ö., & Özcan, S. (2018). Diyabet hastalarında sosyal sorun çözme tarzları/yönelimleri, yaşam kaliteleri ve HbA1c düzeyleri arasındaki ilişki. *Cukurova Medical Journal*, 43(3), 660-668.
- Batı, A. H., & Sayek, İ. (2021). *Tıp Eğitimi ve Covid-19 Salgını. Türk Tabipler Birliği Covid-19 Pandemisi Altıncı Ay Değerlendirme Raporu.* https://www.ttb.org.tr/kutuphane/covid19-rapor_6/covid19-rapor_6_Part67.pdf
- Batıgün, A. D., & Şahin, H. N. (2003). Öfke, dürtüsellik ve problem çözme becerilerindeki yetersizlik gençlik intiharlarının habercisi olabilir mi? *Türk Psikoloji Dergisi*, 18(51), 37-52.
- Bell, A. C., & D’Zurilla, T. J. (2009). The influence of social problem-solving ability on the relationship between daily stress and adjustment. *Cognitive Therapy and Research*, 33(5), 439-448.
- Bollen, K. A. (1989). Measurement models: The relation between latent and observed variables. *Structural equations with latent variables*, 179-225.

- Bozkurt, B. N., & Özgenel, M. (2020). Öğretmenlerin politik becerileri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişki. *Maarif Mektepleri Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(1), 1-15.
- Broche-Pérez, Y., Fernández-Fleites, Z., Jiménez-Puig, E., Fernández-Castillo, E., & Rodríguez-Martin, B. C. (2020). Gender and fear of COVID-19 in a Cuban population sample. *International journal of mental health and addiction*, 1-9.
- Brophy, J. E. (2013). *Motivating students to learn*. Routledge.
- Bukowski, W. M. (1990). Age differences in children's memory of information about aggressive, socially withdrawn and prosocial boys and girls. *Child Development*, 61, 1326-1334.
- Cao, W., Fang, Z., Hou, G., Han, M., Xu, X., Dong, J. & Zheng, J. (2020). The Psychological Impact of the COVID-19 Epidemic on College Students in China. *Psychiatry Research* 287(112934), 1- 5.
- Çekici, F., & Sonay Güçray, S. (2012). Problem çözme terapisine dayalı beceri geliştirme grubunun üniversite öğrencilerinin sosyal problem çözme becerileri öfkeyle ilişkili davranış ve düşünceler ile sürekli kaygı düzeylerine etkisi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 103-128.
- Demir, M., & Ercan, A. R. I. (2013). Öğretmen adaylarının akademik güdülenme düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 9(3), 265-279.
- D'Zurilla, T. J. (1990). Problem-solving training for effective stress management and prevention. *Journal of Cognitive Psychotherapy: An International Quarterly*, 4, 327-354.
- D'Zurilla, T. J., Maydeu-Olivares, A., & Kant, G. L. (1998). Age and gender differences in social problem-solving ability. *Personality and individual differences*, 25(2), 241-252.
- D'Zurilla TJ, Nezu AM, Maydeu-Olivares A (2004). What is social problem solving? Meaning, models, and measures. In: E.C. Chang, T.J. D'Zurilla and L.J. Sanna (Eds.), *Social problem solving: Theory, research, and training*. Washington, DC: American Psychological Association. pp. 11-27.
- Eskin, M., & Aycan, Z. (2009). The adaptation of the revised social problem-solving inventory into Turkish: A reliability and validity analysis. *Turkish Journal of Psychology*, 12(23), 11-13.
- Fitzpatrick, K. M., Harris, C., & Drawve, G. (2020). Fear of COVID-19 and the mental health consequences in America. *Psychological trauma: theory, research, practice, and policy*, 12(1), 17.
- Gencer, N. (2020). Pandemi Sürecinde Bireylerin Koronavirüs (Kovid-19) Korkusu: Çorum Örneği. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, (4), 1153-1173.
- Gömlüksiz, M. N., & Serhatlıoğlu, B. (2014). Öğretmen adaylarının akademik motivasyon düzeylerine ilişkin görüşleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 173(173), 99-128.

- Gritsenko, V., Skugarevsky, O., Konstantinov, V., Khamenka, N., Marinova, T., Reznik, A., & Isralowitz, R. (2020). COVID 19 fear, stress, anxiety, and substance use among Russian and Belarusian university students. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 1-7.
- Haktanir, A., Seki, T., & Dilmaç, B. (2020). Adaptation and evaluation of Turkish version of the fear of COVID-19 scale. *Death Studies*, 1-9.
- Huitt, W. (2001). Motivation to learn: An overview. *Educational psychology interactive*, 12.
- İçen, M., & Oztasım, O. B. (2017). Social problem-solving levels of pre-service social studies teachers. *Educational Research and Reviews*, 12(4), 220-229.
- K. Amrai, S. E., Motlagh, H. A., Zalani, & H. Parhon, (2011). The relationship between academic motivation and academic achievement students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 15, 399-402.
- Khavid, A., Imani, M. M., Godiny, M., & Moradi, M. (2020). Comparative Investigation of Academic Motivation and Academic Achievement among Dentistry, Pharmacy and Medicine Students of Kermanshah University of Medical Sciences. *International Journal of Scientific Research in Dental and Medical Sciences*, 2(2), 23-28.
- Köseoğlu, Y. (2013). Academic motivation of the first-year university students and the self-determination theory. *Educational Research and Reviews*, 8(8), 418-424.
- Malinauskas, R., & Požerienė, J. (2020). Academic motivation among traditional and online university students. *European journal of contemporary education*, 9(3), 584-591.
- Martínez-Lorca, M., Martínez-Lorca, A., Criado-Álvarez, J. J., & Armesilla, M. D. C. (2020). The fear of COVID-19 scale: validation in Spanish university students. *Psychiatry research*, 113350.
- Masaali, S. (2007). *Relationship between reading study and academic achievement among students in IU*. [Doktora tezi] Khorasgan Slamic Azad University.
- Mohammadpour, M., Ghorbani, V., Khoramnia, S., Ahmadi, S. M., Ghvami, M., & Maleki, M. (2020). Anxiety, Self-Compassion, Gender Differences and COVID-19: Predicting Self-Care Behaviors and Fear of COVID-19 Based on Anxiety and Self-Compassion with an Emphasis on Gender Differences. *Iranian Journal of Psychiatry*, 15(3), 213.
- Murphy, L. O., & Ross, S. M. (1987). Gender differences in the social problem-solving performance of adolescents. *Sex Roles*, 16(5-6), 251-264.
- Murşit, I. Ş. I. K., & Erdoğan, A. (2020). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Sorun Çözme Becerileri Sürecinde Öğrenci Topluluklarının Rolü: Süleyman Demirel Üniversitesi Örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 23(1), 240-256.

- Ural, A., & Kılıç, İ. (2011). *Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi*, (3. Basım). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Wang, C., Pan, R., Wan, X., Tan, Y., Xu, L., & Ho, C. S. (2020). Immediate psychological responses and 347 associated factors during the initial stage of the 2019 coronavirus disease (COVID-19) epidemic among the 348- general population in China. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17. <https://doi.org/10.3390/ijerph17051729>
- Yiğit, E., Özcan, S., & Seydaoğlu, G. (2016). Tıp öğrencilerinin sosyal sorun çözme ve baş etme becerileri. *Cukurova Medical Journal*, 41(4), 721-731.
- Zaccoletti, S., Camacho, A., Correia, N., Aguiar, C., Mason, L., Alves, R. A., & Daniel, J. R. (2020). Parents' Perceptions of Student Academic Motivation During the COVID-19 Lockdown: A Cross-Country Comparison. *Frontiers in psychology*, 11.

Extended Abstract

Introduction

Since March 2020, the Corona pandemic has influenced the university education. Therefore, significant changes have occurred in the educational processes at universities. Within this framework, distance education practice has started in universities rather than face-to-face education. All of these have had negative effects on both university lecturers and students, leading to explore the motivation in university setting in this process because of effects of Covid-19 on university students learning. The impact of online learning on the university students' motivation has recently been searched (Malinauskas & Požėrienė, 2020). This study will investigate skills for social problem-solving, Covid-19 fear, and motivation in the university context in terms of their demographic variables.

Social problem-solving skills (Bukowski, 1990; D'Zurilla et al., 1998; Murphy & Ross, 1987; Murşit & Erdoğan, 2020; Tũmkaya, 2006), anxiety of Covid-19 levels (Fitzpatrick et al., 2020; Gencer, 2020) and academic motivation levels (Turhan, 2020) have been studied recently throughout the pandemic. These investigations have observed social problems, Covid-19 and academic linked motivation regarding the participants' gender. Furthermore, a few research have searched the relationship between university students' grades, departments, schools and skills for social problem-resolution, fear of Covid-19, academic linked motivation level (Atay et al., 2020; Gũmleksiz & Serhatlıoğlu, 2014; Özşahin & Aksoy, 2020; Tekin & Alan, 2017). However, the findings of these studies are varied. Therefore, novel studies are required to explore the association between social problem resolving, Covid-19 fear, academic linked motivation levels and demographic variables.

We aimed to reveal if university students' skills for social problem, fear of pandemic levels and academic motivation levels differ regrading gender, grade levels, department and faculties. Until now, education in universities has been carried out in environments based on social interaction. However, because of the pandemic, university education in our country and in many countries across the world were carried out remotely online or as a hybrid. In addition, due to this new situation, the emerging new academic interaction, teaching methods have created challenges for the university students' academic motivation. For these reasons, it is observed that university students' academic motivations have bene negatively affected due to the anxiety caused by the pandemic, while social problem skills have been observed as a positive factor.

Method

The universe of the research consists of students who study in public and private universities in Konya. 546 students, 445 females and 101 males, aged between 18 and 37 from various departments of universities, partook in the research. Participants voluntarily concluded the Inventory of Social Problem-Solving (Short Form) (Çekici & Gũçray, 2012), Scale of Covid-19 Fear (Satici et al., 2020) and Scale of Academic Motivation (Bozanoğlu, 2004). IBM SPSS statistics was utilized to examine the research data. Specifically, as descriptive statistics, we used the t-test and ANOVA to test whether the scores differed in terms of the students' demographic variables.

Results

Analyses revealed a negative association between pandemic fear and age. The independent sample t-test showed that female students had higher scores for the negative orientation to the problem, the use of information, and the Covid-19 fear. However, the male students had higher score for the positive orientation. Additionally, second grade students used a higher level of careless / impulsive problem-solving style compared to 4th grade students. Furthermore, the students at the teaching departments used positive problem-solving in social more frequently than students at mental health, health, and engineering departments. Finally, medical, and educational school students had higher Covid-19 fear scores.

Conclusion

In this study, it was aimed to reveal whether the social problem-solving skills, Covid-19 fear levels and academic motivations used by university students during the pandemic period differ in terms of gender, class, department and faculty type. The statistical analyzes found that preferred social problem-solving skills, Covid-19 fear levels and academic motivation levels differ in terms of some variables. A negative relationship was found between the participants' social problem-solving skills, their Covid-19 fear levels, and academic motivation and the participants' ages. However, there was no significant difference in terms of rational problem solving, inattentive or impulsive, avoidant and generally social problem-solving mean scores in terms of gender variable. Covid-19 fear scores of female participants were found to be statistically significantly higher than male participants. The average scores of positive orientations to the problem in social problem solving of university students studying in teaching departments and faculties of medical sciences were higher than the average scores of university students studying in other departments. The higher level of problem-positive approach scores of teacher candidates compared to other departments may be due to the formation education they received. The students studying at the faculty of medicine were found to be high, along with the problem-positive approach scores.